

MODERNÍ
ČÍNŠTINA
KSCX02

PRŮBĚHOVOST

- vyjádřeno pomocí příslovce 在
- předchází slovesu
- zápor tvoříme pomocí zápornky 没

např.:

我在写字。 *Wǒ zài xiězì.* „Právě píšu.“

我在学英语。 *Wǒ zài xué Yīngyǔ.* „Právě se učím anglicky.“

我在喝茶。 *Wǒ zài hē chá.* „Právě piju čaj.“

我在开车。 *Wǒ zài kāichē.* „Právě řídím.“

我在吃饭。 *Wǒ zài chīfàn.* „Právě jím.“

PREPOZIČNÍ SLOVESO 到

- význam prepozičního slovesa je „do“
- význam slovesa je „dojít, dorazit“

我到北京去。

我去北京。

请到这儿来。

请来这儿/这儿。

ZÁLOŽKY

- předložkové vazby = podstatná jména se záložkami
- mohou být jednoslabičné i dvouslabičné
- nejznámější jednoslabičné jsou 里、上、下
- jsou vždy těsně spojeny s podstatným jménem
- často ve vazbě se slovesy existence 在 a 有

里 *lǐ* (v, uvnitř), 上 *shàng* (na, nahoře), 下 *xià* (pod, dole)

那本书在桌子上。

桌子上有书。

那支笔在桌子下。

桌子下有笔。

PŘÍSLOVCE 都

- význam „všichni, všechno“

这些字我都不会写。

你的朋友都没来。

我的学生都很聪明。

聪明 *cōngmíng* (chytrý)

日本人都很有礼貌。

有礼貌 *yǒu lǐmào* (být zdvořilý)

韩国菜我都喜欢吃。

韩国 *Hánguó* (Jižní Korea)

菜 *cài* (jídlo)

喜欢 *xǐhuan* (mít rád)

吃 *chī* (jíst)

ZDŮRAZŇOVACÍ KONSTRUKCE 是...的

- zdůraznění určitého detailu ve větě
- spona 是 + sloveso + 的
- v hovorové řeči dochází k vypuštění spony 是, zůstává jen přípona 的 u slovesa

你妈妈是做什么的？

我妈妈是大学的老师。

- velmi často se objevuje ve větách, které obsahují určení času nebo místa

这位老师你是在哪儿认识的？

是在学校认识的。 / 在学校认识的。

你是几月去中国的？

PŘIBLIŽNÝ POČET

- dva způsoby
- dvě číslovky (od 1 do 9) po sobě jdoucí
např.: 四五个人
 五六十个人
- za číslovku připojíme slovo 多 „přes, více než“ nebo 来 „asi, přibližně“ (hovorovější)
- u číslovek složených, vyjádřených celými řády
- měrová jednotka nebo numerativ následuje až za 多 nebo 来
např.: 二十多个学生
 五十来个学生
 三百多个老师

GRAMATICKÁ PŘÍPONA 得

- uvádí adverbialní komplement
- následuje za slovesem a před příslovcem

她跳舞跳得很好。
她舞跳得很好。

跳舞 *tiàowǔ* (tančit)

他做饭做得很好吃。
他饭做得很好吃。

做饭 *zuò fàn* (vařit)
好吃 *hǎochī* (chutný)

他们说中文说得很好。
他们中文说得很好。

předmět neurčitý

他走得很快。

Po	+	Př(Pt)	+	Př	+	得	+	příslovce
Po	+	(Pt)Př	+	得	+	příslovce		

URČENÍ ZPŮSOBU

- v čínštině bývá příslovečné určení způsobu nejčastěji vyjádřeno příslovcem odvozeným od příslušného přídavného jména (krásný: krásně, rychlý: rychle)
- ve funkci určení způsobu před slovesem může vystupovat adjektivum, zpravidla ovšem ve spojení s příponou *de* 地
- jednoslabičná adjektiva se zdvojují (druhá slabika se vyslovuje v prvním tónu) – např. 好好地 *hǎohǎo de* , 慢慢地 *mànmǎn de*
- některá dvojslabičná adjektiva je také možno zdvojit – např. 紧张紧张地 *jǐnjīn zhāngzhāng de* (紧张 *jǐnzhāng* „nervózní“)

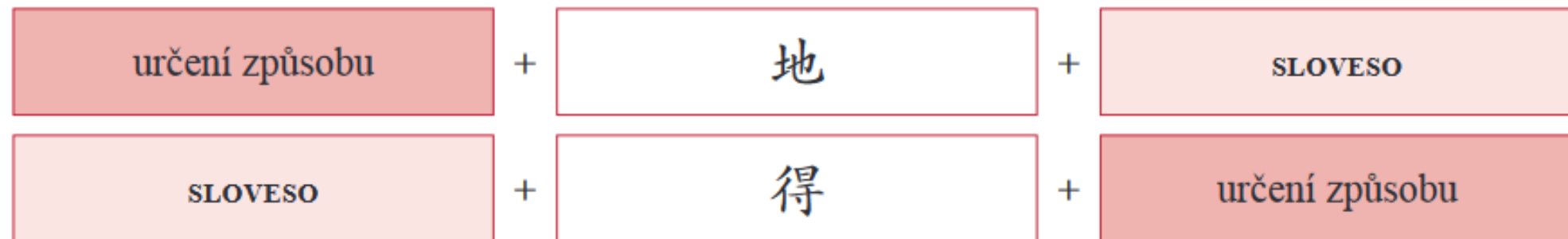
你要好好儿地学习。 „Dobře se uč.“

他慢慢地走。 „Jde pomalu.“

- používání adjektiva ve funkci určení způsobu v postavení před slovesem není u všech adjektiv stejně obvyklé
- velmi často se k vyjádření určení způsobů užívá vazby s příponou 得

我们走得很慢。 „Jde velmi pomalu.“

他写得对。 „Píše to správně.“

他慢慢地走。
他走得很慢。

VYJÁDŘENÍ ČASU

小时 „hodina“ (časový úsek – anglické *hour*)
点 „hodina“ (bod v čase – anglické *o'clock*)
分钟 „minuta“ (časový úsek)
分 „minuta“ (bod v čase)

还有十二分钟就要关门了。

Zavírají za 12 minut.

现在九点十三分。

Je 9:13.

刻 *kè* „čtvrť“ (hodina)

一刻 *yí kè* „čtvrť“ (hodina)

三刻 *sān kè* „třičtvrtě“ (hodina)

九点一刻 9:15

九点三刻 9:45

CVIČENÍ NA 得、地

1. 中文书我看……很慢。
2. 他晚上慢慢……走回来了。
3. 还有二十分钟，你慢慢……走，好不好？
4. 你要好好……学习。
5. 你走……太快！
6. 这个字你写……不对，这是孩子的“子”，
那是名字的“字”。

SMĚROVÉ MODIFIKÁTORY

- jedním ze způsobů, jak blíže určit sloveso v čínštině je připojení nejčastěji jednoslabičných modifikátorů
- modifikátor dodává slovesu určité významové zbarvení
- nejčastějšími modifikátory jsou 来 a 去; původně se jedná o slovesa, ale připojíme-li je k jiným slovesům, stávají se z nich modifikátory, které udávají orientaci základního slovesa 来 (k mluvčímu) a 去 (od mluvčího)
- např.: 回来 (vrátit se – směrem k mluvčímu)
回去 (vrátit se – směrem od mluvčího)
拿来 (přinést)
拿去 (odnést)

你要回去吗？

老师请学生拿来一张纸。

你一共拿来几本书？

- modifikátory 去 a 来 mohou být (na rozdíl od ostatních modifikátorů) odděleny od základního slovesa předmětem, např. 拿一本书来 („přinést jednu knihu“), neb 回家去 („vrátit se domů“)

请你明天拿那本书来。

你到哪儿去？回家去。

- směrové modifikátory mohou být i dvojslabičné
- vznikají spojením jednoslabičných sloves pohybu s modifikátory 来 a 去
- modifikovaná slovesa 出来 a 出去 „vyjít“ spojují např. se slovesem 拿 „brát“, takže vznikají spojení 拿出来 „vynést (odněkud směrem sem)“ a 拿出去 „vynést (odtud směrem pryč)“, na rozdíl od 拿来 „přinést“ a 拿去 „odnést“
- dvojslabičné modifikátory určují přesnější a konkrétnější význam

这些东西不要拿出来。 „Tyto věci neodnášejte.“
他拿出几本书来？ „Kolik knih vyndal?“

- předmět u sloves s dvojslabičnými modifikátory, kdy druhou slabikou modifikátoru je 来 nebo 去, může být vložen mezi obě slabiky modifikátoru

从书架上取下一本书来。 „Sundej z knihovny (nějakou) knihu.“

取下来 sloveso modifikátor
拿出去 sloveso modifikátor

拿来 sloveso modifikátor
拿去 sloveso modifikátor

VÝSLEDKOVÉ MODIFIKÁTORY

- jiný způsob jak modifikovat slovesa je pomocí výsledkového modifikátoru
- výsledkové modifikátory nám popisují výsledek činnosti
- od sloves směrově modifikovaných se liší tím, že se předmět nikdy nevkládá mezi sloveso a modifikátor!
- nejčastější výsledkové modifikátory: 完、好、到、见、
- následují za slovesem

完	skončit	(看完、说完、写完)
好	vyjadřuje úspěšné završení slovesného děje	
到	vyjadřuje ukončení slovesného děje	

写 „psát“ → 写完 „dopsat“, 写好 „napsat, dopsat“
见 „vidět, potkat“ → 见到 „spatřit, potkat“

这些字我快写完了。

<https://www.youtube.com/watch?v=ixolxiC-VGs>

吃好 „dobře se najíst“

吃完 „dojíst“ (všechno)

吃到 „dojíst“ (ne nutně všechno)

SLOVESNÁ PŘÍPONA A VĚTNÉ SLOVCE 了

- dva způsoby použití

1. slovesná přípona 了 naznačující, že se děj již uskutečnil

- stojí bezprostředně za slovesem

我写了一封信。

我也看了那本书。

2. větné slovce 了 označující změnu stavu v kterémkoliv čase

- stojí vždy na konci věty

- často překládáme jako „už“

我不要了。

我明天要结婚了。

今天我十八岁了。

~~他没来了。~~

已经没有了。

<https://www.youtube.com/watch?v=7rRxupXIY-Q>

他刚来了。 „Právě přišel.“ He just arrived. (= konstatuji to, že právě teď přišel)

他就来了。 „Už přišel.“ He (already) arrived. (=stalo se to dřív, než jsem si myslel)

刚 – právě, zrovna (just); vztahuje se k času

我刚开始学中文。 I **just** started to learn Chinese.

čas

不太远，就在学校后面。 It's not that far, **just** behind the school.

místo